

Zadávací dokumentace u veřejných zakázek na stavební práce

Tento článek je zaměřen pouze na veřejné zakázky na stavební práce prováděné na základě projektové dokumentace, kterou zajišťuje zadavatel. Obsah a kvalita zadávací dokumentace má totiž rozhodující význam nejen pro postup výběrového řízení, ale také pro celý proces realizace stavby.

Zákon o veřejných zakázkách (ZVZ) v § 44 definuje zadávací dokumentaci (ZD) jako soubor dokumentů vymezujících předmět veřejné zakázky (VZ). Ustanovení týkající se stavebních zakázek obsahuje navíc odvolání na projektovou dokumentaci a soupis stavebních prací. Taková definice je obecně dostačující a srozumitelná za předpokladu, že obsah dokumentů a použité pojmy jsou v dané oblasti známé. Protože význam některých pojmů a rozsah některých dokumentů se však z pohledu zúčastněných stran může lišit, objevují se snahy, aby obsah ZD pro jednotlivé druhy veřejných zakázek na stavební práce byl stanoven formou prováděcí vyhlášky nebo metodického předpisu.

V případě stavebních zakázek jsou podstatně části zadávací dokumentace, tedy projektová dokumentace (PD) a soupis stavebních prací, obvykle výsledkem předchozího samostatného výběrového řízení na služby. Stanovení zadávacích podmínek pro zpracování projektové dokumentace je tedy nezbytným předpokladem pro kvalitní zadávací dokumentaci na zhotovení stavby. Kompletování zadávací dokumentace je prvním krokem zadavatele, protože z popisu předmětu zakázky vycházejí požadavky na kvalifikaci a na všechny další podmínky zadání včetně zvolených kritérií hodnocení.

Novela zákona o veřejných zakázkách

V rámci projednávání námětů pro připravovanou novelu zákona o veřejných zakázkách je jedním z obecných požadavků to, aby zákon směřoval ke zjednodušení. Neměl by tedy reagovat na výjimečné případy nesprávné aplikace některého ustanovení. Takové snahy o zpřesnění nebo doplnění textu zákona mohou jen těžko postihnout všechny situace – dokonce je možná snazší prokázat legálnost postupu, i když se jedná o věcný nesmysl. Bylo by dobré pokusit se postupně měnit názor na to, že to, co není uvedeno v zákoně, neplatí. Zákon k tomu může přispět zejména tím, že nebude řešit věcnou problematiku daného oboru, což není ani účelné ani možné, ale bude se na obvyklé postupy a standardní zvyklosti odvolávat, např. formou ustanovení typu: Obsah zadávacích podmínek formuluje zadavatel s využitím standardů pro danou činnost, které jsou zpracovány profesní organizací a jsou obecně známé a dostupné.

Profesní zvyklosti, standardy, pojmy

Zadávací dokumentace se zcela logicky významně liší podle předmětu veřejné zakázky. Není

možné požadovat, ale ani očekávat, že zákon řešící obecně proces zadání veřejné zakázky na dodávky, služby i stavební práce by mohl být podrobnější. Zákon má totiž definovat obecné požadavky týkající se rozsahu a podrobností s ohledem na zajištění možnosti podání srovnatelných nabídek. Formální dodržení ustanovení zákona (právní výklad) je nadřazováno nad věcný smysl.

Nemělo by se stávat, aby postup odpovídající zdravému selskému rozumu byl v rozporu se zákonem (např. vícepráce, méněpráce). Obdobně by neměl být postup, který je v rozporu se zdravým rozumem, v souladu se zákonem (výše pojištění odpovědnosti, omezení subdodavatelů, prokazování kvalifikace subdodavatelem). Bylo by snad možné předpokládat, že dodavatel je v daném oboru odborníkem, má v dané oblasti zkušenosti a postupuje podle zvyklostí dlouhodobě vytvářených pro daný obor, a může tedy z této pozice nabízet podmínky např. pro zhotovení stavby.

Zákon o veřejných zakázkách takový postup neumožňuje, zadavatel je povinen pro danou veřejnou zakázku zadávací podmínky stanovit v plném rozsahu. Požadavek, aby zadavatel měl nebo musel při sestavení ZD brát v úvahu standardní postupy při realizaci stavebních zakázek, považuji za přiměřený v situaci, kterou zákon vytvořil. Domnívám se, že je to důležitá podmínka umožňující vytvoření možnosti kultivace obchodních vztahů – právě pohledem a zkušenostmi obou smluvních stran. Současný stav „kultivuje“ maximalizaci podmínek zadavatele. Dodavatelům zůstává pouze možnost námitek

nebo rozhodnutí ÚOHS. Vždy se tedy rozhoduje o konkrétním případě, což logicky nemůže vytvářet standardy pro provádění stavebních prací. Pokud by ÚOHS ve svých rozhodovacích argumentech s ohledem, případně odkazem, na standardní postupy podnikatelských nebo profesních sdružení v dané odborné oblasti, nastal by významný posun k souladu právního a věcného pohledu.

Obchodní podmínky včetně platebních

Zadavatel stanoví obchodní podmínky poměrně často formou návrhu smlouvy. Obsahují řadu ustanovení, kterými se následně řídí vztah objednatele a zhotovitele při realizaci stavby. Vždy budou nastávat situace, kdy stavební dodavatelé budou pro danou zakázku pokládat předložené obchodní podmínky za nepřiměřené. Pro posouzení přiměřenosti obchodních podmínek lze dnes využít pouze institutu námitek uchazečů, případně rozhodnutí ÚOHS na základě návrhu. Zadavatel ani ÚOHS pro své rozhodování v takové situaci nemají k dispozici obvyklé podmínky v daném oboru a rozhodují na základě podmínek dané konkrétní zakázky. Stanovení přiměřenosti formou „latky“ pro obchodní podmínky daného oboru by mohlo být podkladem pro rozhodování ÚOHS, čímž by se všeobecné obchodní podmínky (VOP) a rozhodovací praxe i stanoviska ÚOHS mohly vzájemně ovlivňovat.

SIA ČR – Rada výstavby pod záštitou MMR ČR a MPO ČR vydala VOP 2007 pro zhotovení stavby, v současné době se připravuje jejich aktualizace. VOP 2007 jsou k dispozici na internetových stránkách

www.sps.cz a je možné je zakoupit ve formě brožury. Považuji za důležité pokusit se najít formu, která zadavateli doporučím jejich používání pro sestavení zadávací dokumentace, následně je pak ÚOHS může používat jako podklad pro svá rozhodnutí. Stávající stav neodpovídá zásadám běžného obchodního styku, kdy smlouva je výsledkem jednání dvou stran a má být pro obě smluvní strany vyvážená z pohledu práv a povinností.

Technické podmínky

Stanovení technických podmínek podle § 46 zákona o VZ upravuje obecně možnosti odkazů na normy nebo jiné národní technické podmínky. Z věcného hlediska by tedy mělo být obsahem ZD vše, co je nezbytné pro realizaci stavby podle stavebního zákona, prováděcích vyhlášek a norem pro navrhování a provádění staveb. V případě zhotovení stavby jsou technické podmínky obsahem dokumentů zpracovaných ve fázi projektování a následně jsou zahrnuty do ZD na zhotovení stavby. Uvedení technických podmínek v ZD má zajistit, aby zadavatel popsal předmět veřejné zakázky tak přesně, aby dodavatelé mohli zpracovat nabídkovou cenu.

Všechny informace uvedené v zadávací dokumentaci, v našem případě tedy zejména projektová dokumentace, vymezující technické charakteristiky konstrukcí nebo materiálů, jsou technickými podmínkami. V případě zakázek na stavební práce je zřejmé, že stanovení technických podmínek má vliv na provádění díla, a tedy i na cenu prací. Účelem ZVZ není zasahovat do obsahu nebo struktury PD či je měnit. V § 45 odst. 2 je stanoven pro stavební práce požadavek: *technickými podmínkami ...je souhrn všech technických popisů, které vymezují požadované technické charakteristiky.* Takto vyjádřený požadavek plní projektová dokumentace a soupis stavebních prací a další doplnění není tedy

v rámci zadávací dokumentace nutné.

Soupis stavebních prací nejsou z hlediska technických podmínek plně využívány. Obvykle jsou sestavovány na základě

mentací a soupisem stavebních prací plně v souladu se současným výkladem ZVZ. Stanovení technických podmínek je důležité pro posouzení nabídkových cen z pohledu nezbytných pra-

Bylo by dobré pokusit se postupně měnit názor na to, že to, co není uvedeno v zákoně, neplatí. Zákon k tomu může přispět zejména tím, že nebude řešit věcnou problematiku daného oboru, což není ani účelné ani možné.

položek cenových soustav používaných běžně ve stavebnictví. Soupis stavebních prací (slepý položkový rozpočet) většinou obsahuje pouze základní popis položky. Další informace důležité pro posouzení obsahu ceny, jako jsou všeobecné podmínky, podstatné kvalitativní podmínky, způsob měření, podmínky pro vnitrostaveništní přesuny a manipulace, odkazy na podmínky bezpečnosti práce, jsou např. v cenové soustavě RTS obsaženy, a mohou tedy být součástí soupisu stavebních prací, případně na tyto popisy může být v zadávací dokumentaci odkaz. To znamená, že zadavatel může takové popisy technických podmínek požadovat v rámci svých zadávacích podmínek na projekt, čímž vytváří kvalitní dokument pro zadání stavby.

Technické parametry

Technické podmínky nesmějí být podle § 45 ZVZ stanoveny tak, aby zaručovaly určitým dodavatelům konkurenční výhodu. Podle stanoviska ÚOHS veřejné zakázky na stavební práce není možné považovat za důvod pro použití obchodních názvů. Na základě tohoto stanoviska jsou např. v cenové soustavě RTS doplněny popisy stavebních prací i materiálů formou technických parametrů, tedy bez obchodních názvů.

Technické podmínky v rámci zadávací dokumentace jsou pak stanoveny projektovou doku-

covních operací montáže dané konstrukce, včetně spotřeby hlavního i pomocného materiálu. Následně jsou technické podmínky důležité kvůli kontrole prováděných prací včetně posouzení způsobu provedení a použití materiálů.

Soupis prací bez obchodních názvů se stává u vítězné nabídky součástí smlouvy o dílo. Neuvedení obchodních názvů komplikuje prokazování případného nesplnění technických parametrů. Zadavatelé z těchto důvodů požadují doplnění obchodních názvů do nabídky, čímž je definován konkrétní požadavek pro realizaci stavby. Zadavatel však musí posoudit splnění technických parametrů v rámci posouzení nabídky. Problém splnění nebo nesplnění požadovaných technických parametrů tedy musí zadavatel řešit při kontrole prováděných prací nebo při posouzení nabídek. Vyhnout se tomuto požadavku nedá.

Projektová dokumentace pro provádění stavby

V případě veřejné zakázky na stavební práce musí ZD obsahovat příslušnou nebo jinou dokumentaci v podrobnostech, které specifikují předmět zakázky v rozsahu nezbytném pro zpracování nabídky. Jinými slovy se tím říká, že se musí jednat o projektovou dokumentaci pro provádění stavby. Rozsah a obsah projektové dokumentace pro provádění stavby je

stanoven prováděcí vyhláškou č. 499/2006 Sb. ke stavebnímu zákonu č. 183/2006 Sb. Z pohledu zákona o veřejných zakázkách je projektová dokumentace považována za obsahově jasně definovaný dokument. Obsah dokumentace ve vyhlášce je stanoven z pohledu kontroly stavebního úřadu, což znamená, že definuje rozsah, který může stavební úřad požadovat.

Projektovou dokumentaci zajišťuje v našem případě zadavatel, který ji objedná formou samostatného výběrového řízení. Pro konkrétní zakázku to znamená, že požadavek na obsah prováděcí dokumentace by měl zadavatel upřesnit v zadávacích podmínkách, ne pouze odkazem na vyhlášku ke stavebnímu zákonu. Zadání zpracování projektu musí pamatovat na podmínky pro kontrolu postupu projektových prací, podmínky pro formu předání kompletní dokumentace v listinné i elektronické podobě včetně požadavku na formát elektronické podoby.

Důležité jsou i podmínky týkající se případných autorských práv, stanovení podmínek pro použití otevřených formátů, např. pro zpracování dokumentace skutečného provedení. Součástí podmínek zadavatele je také zpracování položkového rozpočtu. Ten je základním podkladem pro stanovení předpokládané hodnoty zakázky a zpracování soupisu stavebních prací a bude součástí zadávací dokumentace na zhotovení stavby. Zadavatel je odpovědný za správnost zadávací dokumentace, tedy i za soulad PD a soupisu stavebních prací. Aby mohl tuto povinnost splnit, musí na ni myslet už v zadávacích podmínkách pro zpracování projektu.

Soupis stavebních prací dodávek a služeb s výkazem výměr

Požadavky na soupis stavebních prací, dodávek a služeb zadavatel stanoví už v zadání projektových prací. Soupis prací se stejně jako projektová

dokumentace následně stává součástí zadávací dokumentace zakázky na stavební práce. Pro sestavení soupisů prací na základě PD pro provádění stavby se obvykle používají položky cenových soustav RTS nebo ÚRS. Význam pojmu soupis stavebních prací, dodávek a služeb odpovídá známému pojmu slepý rozpočet.

Zadavatel obvykle požaduje, aby uchazeč ve své nabídce ocenil všechny položky soupisu prací. Pro splnění takové podmínky je nezbytné, aby každá položka soupisu prací vymezovala druh, jakost a množství požadovaných prací. Tento požadavek byl uveden v dnes už neplatné vyhlášce č. 239/2004 Sb., která stanovila rozsah a obsah zadávací dokumentace stavby asi takto: *Položka soupisu prací musí obsahovat popis položky jednoznačně vymezující druh a kvalitu prací nebo dodávek, měrnou jednotku a počet měrných jednotek. Výkaz výměr je uveden u každé položky soupisu a musí obsahovat podrobný postup výpočtu množství dané položky. Taková definice odpovídá běžně chápanému významu těchto dokumentů v oblasti stavebnictví a věcně odpovídá podmínce, že nabídkovou cenu k položce soupisu stavebních prací je možné sestavit pouze tehdy, pokud má každá položka soupisu jednoznačný obsah.*

Stává se, že zadavatel požaduje, aby nabídkové ceny u položek soupisu prací zahrnovaly i ostatní náklady, např. náklady spojené s obchodními podmínkami zadavatele. Takový požadavek je sice možný, ale přináší následně problémy – nejprve ve fázi posuzování nabídkové ceny, včetně požadavku na vyjasnění i následného posouzení mimořádně nízké nabídkové ceny, a následně také při realizaci stavby, v případě jednání o vícepracích či méněpracích.

Pro stanovení předpokládané hodnoty veřejné zakázky by měl být základem stejný soupis stavebních prací. Ten je podkladem pro sestavení nabídkové

ceny. Předpokládaná hodnota zakázky nepředstavuje pouze součet rozpočtů stavebních objektů a provozních souborů, ale musí v ní být započteny i další náklady související s ostatními podmínkami zadání stavby, včetně podmínek poskytovatelů dotací. Je proto vhodné nezařezovat cenu položek v soupisu jinými podmínkami než těmi, které vyplývají z popisu provedení dané položky. Všechny další předpokládané náklady spojené s ostatními podmínkami zadání by měly být uváděny formou samostatného soupisu. Soupis stavebních prací, dodávek a služeb je podrobně popsán, kompletní dokumentace popisující obsah a strukturu položkového soupisu prací včetně požadavků na způsob zpracování nabídkové ceny je volně přístupná na internetových stránkách www.sps.cz. Zadavatelé mají možnost v rámci sestavení zadávacích podmínek tuto dokumentaci garantovanou Svazem podnikatelů ve stavebnictví v ČR využívat.

Elektronická podoba soupisu stavebních prací

Zákon o veřejných zakázkách stanoví, že součástí ZD je soupis prací rovněž v elektronické podobě, což je z mého pohledu každý digitální záznam. V praxi se soupisy prací dodávají ve for-

mátu používaná softwarová řešení mají funkce pro načtení formátů xls, orf i xml. Formát orf obsahuje vybraný soubor údajů rozhodujících pro identifikaci položky soupisu prací, jedná se o údaje společné pro všechny softwarové produkty pro rozpočtování. Formát xml byl dohodnut později, na opačném principu, a obsahuje všechny údaje, které jsou používána v jednotlivých softwarových řešeních pro ocenění. Jedná se tedy o formát, který pro stranu zadavatele ani uchazeče nepřináší žádná omezení. Tento xml formát vznikl z iniciativy Svazu podnikatelů ve stavebnictví v ČR dohodou rozhodujících dodavatelů softwarových řešení pro oceňování stavebních prací. Dokumentace k tomuto formátu garantovaná Svazem podnikatelů ve stavebnictví v ČR lze nalézt na internetových stránkách www.sps.cz včetně zkušební modulu a postupu v případě, že uchazeč nemá k dispozici žádný z běžných softwarových produktů pro ocenění stavby.

Zadavatel je opět v situaci, že by měl požadavek na formát soupisu prací stanovit v podmínkách zadání na projektové práce spolu s podmínkami pro jeho obsah. Stanovením formátu elektronické podoby může zadavatel pro sebe, ale

zakázky na projektové práce, což se v uvedeném momentě nezdá být důležité, proto se na tuto podmínku zapomíná.

Význam některých pojmů

Definice významu pojmu mají velmi často deklarovanou platnost v rámci dokumentu, v němž jsou uvedeny. ZVZ ukládá zadavateli povinnost stanovit zadávací podmínky včetně podmínek obchodních. Ty jsou rozhodující nejen pro proces výběru dodavatele, ale na základě návrhu smlouvy se těmito postupy řídí také proces realizace stavební zakázky. Standardní postupy ve stavebním procesu předpokládají jistý význam některých pojmů, jež jsou ve stavební praxi používány dlouhodobě, a bylo by tedy vhodné takové zvyklosti oboru respektovat. Jejich význam se tak dostává do oblasti rozhodování z pohledu zákona o veřejných zakázkách. Dále uvedené pojmy uvádím jako příklad, kdy rozdílnost výkladu působí potíže.

Dodavatel, subdodavatel

V obchodních podmínkách má zadavatel možnost definovat podmínky pro použití subdodavatelů. Neexistuje zcela zřejmý důvod, proč by měl zadavatel omezovat použití subdodavatelů, a to ještě většinou formou procentního podílu finančního objemu. Žádný věcný význam pro to není, pouze to svádí k úvaze, že zadavatel má zájem „zabránit“ přeprodávání zakázek. Tato obava může být reálná, ale asi by neměla být tímto ustanovením řešena, i z toho důvodu, že evropská směrnice doporučuje zařadit ustanovení o subdodávkách na podporu malých a středních podniků. ZVZ dále umožňuje prokázat kvalifikaci pomocí subdodavatele. I v tomto případě se lze tázat, kdo je subdodavatelem. Dalším ustanovením s podobným výkladovým problémem je povinnost zadavatele (stavebníka) jmenovat koordinátora

Standardní postupy ve stavebním procesu předpokládají jistý význam některých pojmů, jež jsou ve stavební praxi používány dlouhodobě, a bylo by tedy vhodné takové zvyklosti oboru respektovat.

mátech xls, pdf, orf, xml. Formát pdf sice splňuje podmínku, že se jedná o elektronický formát, ale při sestavení nabídky je nutné všechny položky znovu pořádkem, jako by se jednalo o podobu listinnou. Další uvedené formáty umožňují převedení soupisu do softwarových produktů pro sestavení nabídkové ceny. Rozdíl nastává v komfortu pro uživatele – všechna běžně

i pro uchazeče vytvořit lepší podmínky pro zpracování nabídky i její následné posouzení. Vzhledem k obvyklému velkému počtu položek v soupisech stavebních prací se jedná o významné usnadnění práce. Použití tohoto formátu pomáhá oběma stranám, problém tkví pouze v tom, že předání soupisu v této podobě musí dohodnout zadavatel v rámci

bezpečnosti práce na staveništi. V tomto případě se snahy o výklad pojmu dodavatel jeví jako zřetelně účelové, a bylo by proto vhodné těmto stanoviskům čelit. Označení zhotovitel nebo dodavatel patří tomu, kdo se zadavatelem podepsal smlouvu o dílo. Ostatní účastníci jsou obvykle ve vztahu s dodavatelem a zadavatelem, pokud si takovou podmínku nestanoví, je nemusí znát. Smysl jmenování koordinátora je možné najít v případech, kdy na jednom staveništi působí více subjektů, jež mají se zadavatelem samostatné smluvní vztahy. Povinnost koordinace je pak na zadavateli. Ten, aby nemusel tento problém řešit a vyhnul se případným pochybením, často přenáší tuto povinnost na zhotovitele, čímž se opět ocitáme na začátku problému.

Ve VOP 2007 vydaných sdružením SIA ČR – Rada výstavby je v kapitole pojmy u subdodavatele (podzhotovitele) uvedeno: *Podzhotovitel – právnická nebo fyzická osoba provádějící dílčí podnikatelskou činnost pro zhotovitele na základě samostatné mezi nimi uzavřené smlouvy o dílo. Tento popis je snahou vyjádřit význam pojmů dodavatel a subdodavatel, které jsou užívány v odborné stavební praxi.* Provádění staveb je multiprofesní činnost, tuto skutečnost respektuje i živnostenský zákon. Množství profesí, řemesel nezbytných ke zhotovení stavebního díla je poměrně široké a logicky vede ke specializaci stavebních dodavatelů. Je tedy obvyklé, že si zhotovitel stavby sjedná některé práce s jiným dodavatelem. Důvodem může být zejména kvalifikace pro danou část předmětu díla nebo doplnění kapacity. V obou případech je takto sjednaná práce, jež je částí předmětu plnění, považována za subdodávku. Naproti tomu dodávky materiálů pro stavbu zajišťuje dodavatel, případně pro svou část stavby subdodavatel a ten není považován za subdodavatele ani dodavatele stavby. Dodavatelem – nebo

jinak – zhotovitelem stavby je tedy stavební dodavatel, jež má smluvní vztah s objednatelem. V rámci tohoto vztahu odpovídá i za své subdodavatele v souladu s obchodním zákoníkem.

Význam pojmů dodavatel a subdodavatel dlouho nepředstavoval ve stavební praxi problém. Bylo by rozumné tento výklad respektovat i v rámci zákonů ustanovení týkajících se zejména prokazování kvalifikace nebo podmínek pro jmenování koordinátora bezpečnosti práce. Znovu platí, že nepovažují za vhodné případná možná zneužití některých ustanovení zákona řešit změnou výkladu, který se dlouhodobě používá.

Dodatečné práce, vícepráce, méněpráce

Zhotovitel dnes, a to i podle VOP 2007, které definují podmínky pro vícepráce, nese riziko, že mu tyto práce nebudou uhrazeny. V běžných případech, jichž je snad většina, zhotovitel po dohodě s TD a na základě zápisu ve SD takové práce provede, ale nárok na jich zaplacení má až podpisem dodatku smlouvy. V takových případech není reálné, aby tyto práce provedl jiný dodavatel, navíc tak, aby nedošlo k přerušení ostatních prací. Bylo by dobré respektovat reálný průběh výstavby a netrvat na výkladu, který zadavatelé formálně papírově nakonec splní, ale věcně se odehrává situace úplně jinak. Není jisté, zda ustanovení nebo výklady, jež se snaží zamezit extrémním situacím, je vhodné řešit tak, že všem ostatním, normálními situacím se přidělává problém.

ÚOHS má ve svém rozhodování určité řadu jiných případů, kdy musí přihlížet ke konkrétní záležitosti a nemá k dispozici zcela přesně měřitelný údaj. Neexistuje tedy doufám žádný důvod pro to, aby v případě výkladu dodatečných prací musel úřad trvat na stanovisku, že každá vícepráce je dodatečnou prací. Nové stanovisko ÚOHS k této problematice by mělo oddělit

podmínky, jež znamenají nový výběr zhotovitele, a to následně. Běžné situace popsané v rámci VOP by mohly probíhat mezi zadavatelem a dodavatelem v režimu smlouvy o dílo (tj. VOP) a situace, které by měnily předmět zadání, by byly nadále považovány za dodatečné práce podléhající režimu zákona.

Obchodní názvy v PD a soupisu stavebních prací

Projektant je odpovědný za návrh konstrukcí a materiálů v rámci PD. Může se rozhodnout pro daný materiál, případně stanovit, že tímto materiálem určuje technické a kvalitativní parametry výrobku. Pokud uvede v PD pouze technické parametry, je prokazování jejich splnění při realizaci stavby úkol, který technický dozor není schopen zajistit. Soupis bez názvů musí být alespoň ze strany zhotovitele doplněn nabízenými konkrétními výrobky (což může vyvolat problémy při posuzování splnění technických podmínek). Pokud uznáme argumentaci, že se jedná o zvýhodnění některých dodavatelů nebo výrobců, můžeme domýšlet dál a argumentovat např. tím, že zadavatel, jenž se rozhodl pro stavbu domova důchodců, diskriminuje dodavatele, kteří staví pozemní komunikace, atd. V tomto případě také platí, že stanovisko zpracované ÚOHS a realizované zejména kontrolami poskytovatelů dotací znamená snahu, aby zjištění nedostatku nebylo příliš pracné, bylo snadno prokazatelné, nekladlo nároky na odbornost posuzovatele, atd.

Hlavní argument pak zní, aby takovou zadávací dokumentaci nešlo případně napadnout ze strany kontrol od Evropské komise a tím nedošlo ke krácení dotací. Vysvětlování našich standardních postupů evropským kontrolorům je do jisté míry náročnější, což však považují za správné. Základem by asi muselo být nové znění stanoviska ÚOHS. To by umožnilo použití odkazů na obchodní názvy v PD a soupis prací,

kterým specifikuje projektant zadání stavebních konstrukcí a materiálů. Dokud nedojde ke změně stanoviska, je však z hlediska právní jistoty zadavatele a čerpání dotací nezbytné obchodní názvy v celé zadávací dokumentaci neuvádět.

Závěr

Uvedl jsem některé zvyklosti, standardy, významy pojmů, u kterých neexistuje zatím soulad mezi výkladem podle zákona a věcným výkladem. Rozdílnost výkladů nespočívá jen mezi názorem právním a stavebním, mnohdy nepanuje shoda i u odborné stavební veřejnosti. Z toho důvodu považují za rozumné a vhodné poskytnout podnikatelským a profesním sdružením podporu pro sjednocování, zlepšování a dokumentování standardů svého oboru tím, že zákony a vyhlášky je budou brát na vědomí a najdou pro to vhodnou formou odkazů v příslušných ustanoveních zákonů, vyhlášek nebo formou výkladových stanovisek. Standardy nebo zvyklosti by měly podléhat nezbytnému a neustálému vývoji. Měly by přitom vycházet ze snahy o zlepšení procesu realizace výstavby. Změny věcných postupů na základě právního výkladu jednoho ustanovení zákona mohou naopak přinášet komplikace a posilovat formální přístup k plnění ustanovení zákona. ■

Autor: Ing. Jiří Košulič,
předseda představenstva RTS,
a.s.

Odborné posouzení článku: Mgr. David Dvořák

Je přímým spoluautorem zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách. Byl dále členem rozkladové komise předsedy Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže pro veřejné zakázky a zastupoval Českou republiku v Poradním výboru pro veřejné zakázky Evropské komise a pracovní skupině pro veřejné zakázky UNCITRAL.